

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy Organizacji Harcerzek ZHR

**(zatwierdzony przez Naczelnictwo ZHR uchwałą nr 311/6 z dnia 19 marca 2016 r.
wraz ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr 442/1 z dnia 15 maja 2022 r.)**

OPRACOWANIE

Opracowanie: Zespół ds. regulaminu mundurowego Organizacji Harcerzek ZHR

Serdeczne podziękowania dla hm. Anny Malinowskiej HR za materiał bazowy do nowego regulaminu. Dzięki pracy poprzedniego zespołu miałyśmy fundament do tworzenia tych treści, które reprezentujemy.

Skład Zespołu:

phm. Katarzyna Chabros HR
phm. Wiktoria Kowalska HR
phm. Joanna Kurowska HR
phm. Julia Sokołowska HR
phm. Anna Warzyńska HR
pwd. Marta Bielawa wędz.
pwd. Wiktoria Dziewit HR
pwd. Anna Hyjek wędz.
pwd. Kinga Kostka wędz.
pwd. Jadwiga Ludwina HR

Szefowa zespołu: phm. Dorota Kosińska HR

Konsultacje specjalistyczne: hm. Agata Nowacka HR

Rysunki: pwd. Aleksandra Okruszko HR

Korekta: hm. Anna Dudzik HR, Kinga Tomaszewska

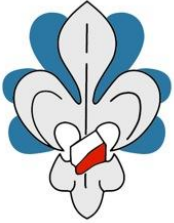
W ramach reformy munduru zuchenki w roku 2022 została dokonana aktualizacja Regulaminu – Rozdział III. Mundur zuchenki oraz Rozdział VII. ZAŁĄCZNIKI Załącznik nr 1 – skala kolorystyczna.

Serdeczne podziękowania za pracę i trud włożony w przygotowanie zmian w regulaminie kierujemy do zespołu w składzie:

hm. Joanna Drużyńska-Marcinkowska HR

phm. Małgorzata Legan HR (rysunki)

Konsultacje specjalistyczne, przygotowanie prototypu: hm. Agata Nowacka HR

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

Droga Druhno Drużynowa!

Mundur harcerski jest symbolem naszych cnót i wartości, które przekazujemy światu. Mundur ma być przede wszystkim towarzyszem naszych harców i wsparciem w przeżywaniu przygód. Zakładamy go podczas uroczystości, świąt, obchodów, ale przede wszystkim kiedy wyruszamy na rajdy, zwiady, czy bieg na kolejny stopień. Ważne jest to, abyśmy wyglądały w nim godnie i czuły się komfortowo.

Jednolitość jednostek, to znaczy spójność w umundurowaniu, korzystnie wpływa na pracę wychowawczą w drużynie. Zadaniem każdej drużynowej jest dbać o to, by harcerki były umundurowane w ten sam sposób, czując wspólnotę drużyny. Mundur pozwala nam niwelować widoczne różnice społeczne, stawia wszystkie z nas w jednym szeregu, ramię w ramię gotowe do pełnienia służby i do przeżywania przygód. Tworząc regulamin, bazowałyśmy na doświadczeniach wielu środowisk i jednostek, starałyśmy się zaproponować sprawdzone i funkcjonalne rozwiązania, stworzyć ramy, w których drużynowa będzie decydować o tym, jak prezentuje się jej drużyna. Najważniejsze jest to, aby drużyna wyglądała jednolicie, to znaczy, aby harcerki z danej jednostki nosiły w ten sam sposób taki sam mundur. Dzięki temu walor wychowawczy umundurowania wzrośnie, a większa odpowiedzialność za schludny i jednolity wygląd jednostki powinna zmotywować Ciebie i Twoje harcerki do pracy nad sobą.

Zakładając mundur, pamiętaj o godności i gotowości do służby.

Czuwajmy!

phm. Dorota Kosińska HR

SPIS TREŚCI

Opracowanie.....	1
Spis treści.....	3
Wstęp.....	4
Rozdział I Zasady ogólne	4
Rozdział II Zasady noszenia munduru	4
Rozdział III Mundur zuchenki.....	5
1. Mundur zuchenki – fartuszek.....	6
2. Pozostałe elementy munduru.....	6
3. Elementy cywilne umundurowania.....	6
4. Mundur polowy.....	7
Rozdział IV Mundur harcerki	7
1. Mundur dwuczęściowy	7
2. Fartuch.....	8
3. Pozostałe elementy munduru.....	9
4. Elementy cywilne umundurowania.....	10
5. Dodatki i makijaż.....	10
Rozdział V Mundur instruktorki	11
1. Zasady ogólne.....	11
2. Mundur harcerski w wersji instruktorskiej	11
2.1. Mundur dwuczęściowy	11
2.2. Fartuch	12
3. Mundur instruktorski	13
4. Garsonka	14
5. Pozostałe elementy munduru.....	14
6. Elementy cywilne umundurowania.....	15
7. Dodatki i makijaż.....	15
Rozdział VI Mundur polowy.....	16
1. Zasady ogólne.....	16
2. Koszulka	16
3. Spodnie	16
4. Pozostałe elementy munduru polowego	16
5. Dopuszczalne elementy munduru polowego.....	16
6. Elementy cywilne umundurowania.....	17
7. Dodatki i makijaż.....	17
Rozdział VII Załączniki.....	18
Załącznik nr 1 – skala kolorystyczna.....	18
Załącznik nr 2 – wykroje	18

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

WSTĘP

Każda członkini Organizacji Harcerek ZHR jest zobowiązana do noszenia munduru zgodnie z niniejszym regulaminem. Obowiązkiem jej jest dbać o schludny i estetyczny wygląd munduru, mając świadomość, iż swoim wyglądem, postawą oraz zachowaniem reprezentuje ruch harcerski oraz ZHR.

Członkinie Organizacji Harcerek ZHR winny występować w mundurze podczas harców, służby, zajęć organizacyjnych, uroczystości środowiskowych, państwowych i międzynarodowych oraz w czasie wykonywania obowiązków służbowych.

Każda jednostka organizacyjna zobowiązana jest do jednolitości i spójności umundurowania. Oznacza to, że drużynowa określa szczegółowe wytyczne dotyczące poszczególnych dodatkowych elementów munduru.

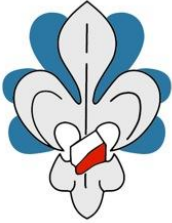
Mundur jest zewnętrznym znakiem naszych ideałów, ma świadczyć o naszej gotowości do służby, o godnym podejściu do siebie i drugiego człowieka.

ROZDZIAŁ I
ZASADY OGÓLNE

1. Regulamin mundurowy Organizacji Harcerek Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej (zwany dalej regulaminem) obowiązuje zuchunki, harcerki, wędrowniczki, harcerki starsze, instruktorki ZHR oraz noszące mundur członkinie KPH.
2. Mundur określony niniejszym regulaminem jest podstawowym strojem organizacyjnym. Dopuszczalne jest noszenie munduru polowego w określonych przypadkach (patrz. rozdział VI, pkt 1), który jednak nie może zastępować munduru galowego.
3. Mundur ukazuje w sposób zewnętrzny przynależność do Organizacji Harcerek ZHR oraz własnej jednostki, w związku z czym łączy elementy wspólne dla całej organizacji z elementami odrębnymi, charakterystycznymi dla jednostki.
4. W gromadach, drużynach i kręgach obowiązuje umundurowanie wspólne dla całej jednostki.
5. Wygląd, liczbę oraz sposób noszenia odznak i oznak na mundurze określa Regulamin symboli, odznak i oznaczeń ZHR.

ROZDZIAŁ II
ZASADY NOSZENIA MUNDURU

1. Mundur jako strój organizacyjny musi być otoczony szacunkiem i godnie traktowany.
2. Mundur musi być czysty i schludny. Elementy cywilne (patrz rozdział II pkt 5) tj. okrycie wierzchnie, obuwie również muszą być czyste i schludne.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

3. Do munduru obowiązuje spięcie lub związanie włosów (dłuższych niż do ramion) w sposób umożliwiający noszenie nakrycia głowy. Spięcie włosów oznacza zaczesanie ich do tyłu bez spadających pasm na twarz.
4. Do munduru dopuszczone jest noszenie makijażu stonowanego (patrz rozdział IV, pkt 4, lit. g).
5. Dopuszczalne elementy cywilne umundurowania opisane są w poszczególnych rozdziałach przy każdym z typów munduru.
6. Mundur musi być dostosowany do:
  - a. pogody – w ramach ochrony przed słońcem należy używać mundurowych nakryć głowy. Jeśli jednak temperatura jest zbyt wysoka w celu lepszego schłodzenia dopuszczalne są cywilne nakrycia głowy w jasnych, stonowanych barwach, najlepiej jednolite, wspólne dla drużyny;
  - b. sytuacji – spódnica powinna umożliwiać uczestnictwo w pełnym życiu harcerskim. W związku z powyższym spódnica powinna sięgać w pozycji stojącej do linii kolana ± 3 cm; gdy zuchenka/harcerka/instruktorka znajduje się w pozycji klęczącej, spódnica dotyka łydek.

ROZDZIAŁ III

MUNDUR ZUCHENKI

Rysunek 1 – Mundur zuchenki

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

1. Mundur zuchenki – fartuszek

W kolorze ciemnoszarym, zgodnym ze skalą kolorów (załącznik nr 1), uszyty z jednego kawałka materiału, rozkloszowany, przyjmujący od linii pachy formę trapezu. Zapinany od góry do wysokości pasa na metalowe guziki (liczba guzików zależna od rozmiaru) – płaskie z napisem ZHR (w kolorze ciemnym). Kołnierz typu „zaokrąglony” bez guzików. Fartuch ma na wysokości klatki piersiowej dwie nakładane, proste kieszenie z zewnętrzną, pionową kontrafałdą (wys. 12,5 cm, szer. 10,5 cm, dopuszczalne modyfikacje ± 2 cm) z zewnętrzną kontrafałdą (ok. 2-2,5 cm) na wysokości klatki piersiowej. Kieszeń przykryta patką o szerokości równej szerokości kieszeni i wysokości 4 cm (dopuszczalna modyfikacja ± 1 cm), zapinana na guzik płaski z napisem ZHR. Dopuszczona jest możliwość ukrytych kieszeni (w bocznych szwach na wys. bioder). Tył gładki lub z karczkiem, dopuszczalna kontrafałda. Rękawy koszulowe długie, ujęte w mankiety zapinane na guziki. W talii spięty pasem. Szlufki na płasko przyszyte do fartuszka na wysokości końca zapięcia - szerokość 6 cm. Nad prawą kieszenią przyszyta naszywka ZHR. Nad lewą kieszenią lekko zaszyta dziurka na znaczek zucha. Mundurek nie posiada pagonów.

2. Pozostałe elementy munduru

a. Chusta lub kokarda

Chusta w kolorze gromady w kształcie trójkąta, spięta pierścieniem (suwakiem) lub wiązana pod kołnierzem lub kokarda w kolorze gromady zawiązana pod kołnierzem.

b. Nakrycie głowy

wiosna-lato: kapelusz lub beret ze ściągaczem pod brodę, w jednolitym, wspólnym dla całej gromady kolorze (po zdjęciu z głowy noszony na plecach);

jesień-zima: czapka z dzianiny w jednolitym kolorze dla całej gromady.

c. Pas zuchowy

Wykonany ze skóry lub parczany w kolorze brązowym, zielonym lub czarnym (kolor i rodzaj jednolite dla całej gromady) z okrągłą, metalową klamrą z napisem *Czuj*.

d. Rajstopy, skarpety, podkolanówki

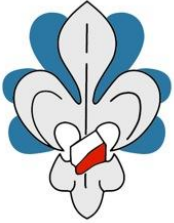
W zależności od pory roku i pogody: rajstopy lub skarpetki lub podkolanówki w jednolitym, wspólnym dla całej gromady kolorze. Jesień-zima dopuszczalne legginsy w jednolitym kolorze (gładkie, bez nadruków) dla całej gromady. Zuchenki nie noszą getrów ani wywijek.

3. Elementy cywilne umundurowania

Dopuszczalne elementy cywilne umundurowania to:

a. Buty

W zależności od pory roku i pogody: półbuty (w tym tenisówki oraz buty sportowe), buty trekkingowe, sandały sportowe (dopuszczalne bez

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

podkolanówek/skarpet/rajstop). Wszystkie niejaskrawe i bez wzorów, w miarę możliwości w kolorze ciemnym. Typ obuwia wspólny dla całej gromady.

- b. Okrycie wierzchnie (kurtka, kurtka kangurka, pałatka, polar, bluza, sweter), czapka, szalik, rękawiczki.
- c. Wszystkie te elementy powinny być, w miarę możliwości, jednolite, wspólne dla całej jednostki. Ich liczba powinna być ograniczona do niezbędnego minimum.

4. Mundur polowy

- koszulka w jednolitym kolorze z logo gromady lub bez;
- dopuszczalne dodatkowe noszenie chusty na koszulkę gromady;
- nakrycie głowy „wiosna-lato”.

ROZDZIAŁ IV

MUNDUR HARCERKI

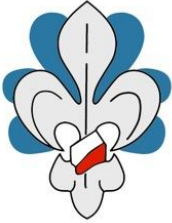
1. Mundur dwuczęściowy

Rysunek 2 – Mundur harcerki – dwuczęściowy

a. Bluza

Taliowana, w kolorze ciemnoszarym zgodnym ze skalą kolorów (załącznik nr 1), zapinana na całej długości lub do wysokości talii (linii włożenia w spódnicę); liczba guzików zależna

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

od rozmiaru bluzy; guziki metalowe – wskazane: płaskie z napisem ZHR (przy pagonach, pod pasem i pod chustą) i okrągłe, wypukłe z tłoczoną lilijką (pozostałe) w kolorze ciemnym (tzw. guziki ZHR).

Kołnierzyk typu Kent, z wyłogami przypiętymi guzikami. Wybór koloru nakładanego kołnierzyka (biały, czarny,) jest zależny od decyzji drużynowej.

Bluza ma na wysokości klatki piersiowej dwie nakładane, proste kieszenie (wys. 13,5 cm, szer. 11 cm; dopuszczalne modyfikacje ± 2 cm) z zewnętrzną pionową kontrafałdą (ok. 2 - 2,5 cm). Kieszeń przykryta patką, o szerokości równej szerokości kieszeni i wysokości 4 cm (dopuszczalna modyfikacja ± 1 cm), zapinana na guzik okrągły, wypukły z tłoczoną lilijką.

Tył gładki lub z karczkiem, bez kontrafałdy. Rękawy koszulowe długie (tak, aby można było je odwinąć do pocztu sztandarowego), ujęte w mankiety zapinane na guziki.

b. Spódnica

W kolorze ciemnoszarym, takim samym jak bluza, w talii zakończona paskiem ze szlufkami. Długość munduru zgodna z zasadami ogólnymi regulaminu (patrz rozdział II). Krój: spódnica rozkloszowana (uszyta z dwóch trapezów lub więcej, lub z minimum połowy koła, maksymalnie z $\frac{3}{4}$) bez guzików, z kieszeniami wpuszczanymi z boków lub bez kieszeni, zapinana na zamek .

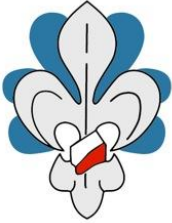
Polecany krój na podstawie wykroju (załącznik nr 2).

Bluza mundurowa i spódnica powinny być wykonane z tego samego materiału.

2. Fartuch

Rysunek 3 – Mundur harcerki – fartuch

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

W kolorze ciemnoszarym zgodnym ze skalą kolorów (załącznik nr 1), uszyty z jednego kawałka, rozkloszowany, przyjmujący od linii pachy formę trapezu.

Zapinany do wysokości pasa (liczba guzików zależna od rozmiaru) na metalowe guziki – wskazane: płaskie z napisem ZHR (przy pagonach, pod pasem i pod chustą) i okrągłe, wypukłe z tłoczoną lilijką (pozostałe). Oba w kolorze ciemnym (tzw. guziki ZHR).

Kołnierz typu Kent, z wyłogami przypiętymi guzikami. Wybór koloru nakładanego kołnierzyka (biały, czarny) jest zależny od decyzji drużynowej.

Fartuch ma na wysokości klatki piersiowej dwie nakładane, proste kieszenie z zewnętrzną, pionową kontrafałdą (wys. 13,5 cm, szer. 11 cm; dopuszczalne modyfikacje ± 2 cm) z zewnętrzną kontrafałdą (ok. 2-2,5 cm) na wysokości klatki piersiowej. Kieszeń przykryta patką o szerokości równej szerokości kieszeni i wysokości 4 cm (dopuszczalna modyfikacja ± 1 cm), zapinana na guzik okrągły, wypukły z tłoczoną lilijką.

Dopuszczona jest możliwość ukrytych kieszeni (w bocznych szwach na wys. bioder).

Tył gładki lub z karczkiem, dopuszczalna kontrafałda. Rękawy koszulowe długie (tak, aby można było je odwinąć do pocztu sztandarowego), ujęte w mankiety zapinane na guziki.

W talii spięty pasem.

Fartuch jest też polecany jak krój munduru dla kobiet w ciąży. Może być wówczas szyty według potrzeb, w sposób możliwie w największym stopniu zgodny z zapisami regulaminu.

3. Pozostałe elementy munduru

a. Chusta lub krajka

Chusta w kształcie trójkąta, spięta pierścieniem (suwakiem) lub wiązana pod kołnierzem, w kolorze wspólnym dla drużyny. Krajka w kolorze wspólnym dla drużyny, zawiązana pod kołnierzem.

b. Nakrycie głowy

Beret w kolorze wspólnym dla całej drużyny (po zdjęciu z głowy noszony pod pagonem lub za pasem, jednolicie dla całej drużyny) lub kapelusz bawełniany lub z owczej wełny, w kolorze i o kroju wspólnym dla całej drużyny (po zdjęciu z głowy noszony na plecach) lub furażerka w kolorze szarym, wspólnym dla całej drużyny (po zdjęciu z głowy noszona pod pagonem lub za pasem, jednolicie dla całej drużyny).

Na przedniej części nakrycia głowy noszona jest koniczynka lub tradycyjna lilijka – w kolorze srebrnym przez drużyny, w kolorze złotym przez instruktorki.

c. Pas harcerski

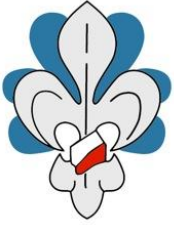
Pas ZHR wykonany ze skóry lub parciany w kolorze brązowym, zielonym lub czarnym, wspólnym dla całej drużyny, z okrągłą metalową klamrą.

d. Getry i wywijki

Getry lub podkolanówki oraz wywijki w kolorze wspólnym dla całej drużyny.

Getry noszone podciągnięte do kolan.

Wywijki wywijane na buty, przykrywające zawiązane sznurówki.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

e. Buty

Rysunek 4 – But mundurowy harcerki

Buty trekkingowe w kolorze ciemnym, stonowanym (jedyne dopuszczalne podczas uroczystości państwowych, międzynarodowych).

W miesiącach wiosennych i letnich, przy odpowiedniej pogodzie, oraz w pomieszczeniach wyjątkowo dopuszczalne lżejsze, wiązane ciemne buty z ciemną lub kauczukową podeszwą.

Typ obuwia obowiązuje całą drużynę.

f. Rajstopy

Rajstopy jednolite, w kolorze wspólnym dla całej drużyny: czarne, szare, cieliste lub brak.

4. Elementy cywilne umundurowania

Dopuszczalne elementy cywilne umundurowania to:

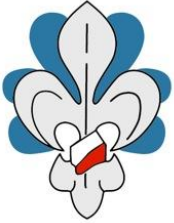
- okrycie wierzchnie (kurtka, kurtka kangurka, pałatka, polar, bluza, sweter),
- czapka,
- szalik,
- rękawiczki.

Wszystkie te elementy powinny być, w miarę możliwości, jednolite, wspólne dla jednostki i utrzymane w barwach ciemnych, tzn. czarne, brązowe, granatowe, szare, ciemnozielone, bordowe. Ich liczba powinna być ograniczona do niezbędnego minimum.

5. Dodatki i makijaż

Brak bransoletek i innej biżuterii za wyjątkiem zegarków, dewocjonaliów, pierścionka zaręczynowego i obrączki. Kolczyki dopuszczalne jedynie krótkie (wkręty), niewiszące, nieprzyciągające uwagi, spinki, gumki i opaski do włosów dyskretne.

Dopuszczalna torebka lub plecak, w miarę możliwości w kolorze stonowanym bez dodatków.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

Dopuszczalny naturalny makijaż (podkład, puder – w kolorze naturalnym, tusz do rzęs czarny, brązowy lub szary, bezbarwna pomadka lub błyszczący). Dopuszczalny lakier do paznokci bezbarwny lub w kolorze naturalnym.

Okulary przeciwsłoneczne dopuszczalne są (z wyjątkiem uczestnictwa w uroczystościach państwowych i poczcie sztandarowym) przy ostrym słońcu, w miarę możliwości w kolorze stonowanym, z oprawką niezwracającą uwagi.

ROZDZIAŁ V

MUNDUR INSTRUKTORKI

1. Zasady ogólne

Instruktorzka działająca w drużynie lub gromadzie lub w kręgu Harcerstwa Starszego (drużynowa lub przyboczna) podczas akcji ze swoją jednostką nosi mundur wspólny dla całej drużyny. W innym przypadku instruktorka na wyżej wymienionej funkcji, jak i niepełniąca jej, ma dowolność w wyborze między mundurem harcerskim w wersji instruktorskiej a garsonką według potrzeby i upodobania.

Harcerki starsze podczas akcji ze swoją jednostką noszą mundur wspólny dla całej drużyny, kręgu Harcerstwa Starszego, w innych przypadkach mają prawo nosić garsonkę, mundur instruktorski lub mundur harcerski w wersji instruktorskiej – bez instruktorskich emblematów.

2. Mundur harcerski w wersji instruktorskiej

Jest to taki sam mundur jak mundur harcerki, z tym że z możliwością noszenia półbutów lub balerin bez getrów i wywijek i czarnych rajstop bez getrów.

2.1. Mundur dwuczęściowy

a. Bluza

Taliowana, w kolorze ciemnoszarym zgodnym ze skalą kolorów (załącznik nr 1), zapinana na guziki na całej długości lub do wysokości talii (linii włożenia w spódnicę); liczba guzików zależna od rozmiaru bluzy; guziki metalowe – wskazane: płaskie z napisem ZHR (przy pagonach, pod pasem i pod chustą) i okrągłe, wypukłe z tłoczoną lilijką (pozostałe) w kolorze ciemnym (tzw. guziki ZHR).

Kołnierz typu Kent, z wyłogami przypiętymi guzikami. Wybór koloru nakładanego kołnierzyka (biały, czarny,) jest zależny od decyzji drużynowej.

Bluza ma na wysokości klatki piersiowej dwie nakładane, proste kieszenie (wys. 13,5 cm, szer. 11 cm; dopuszczalne modyfikacje ± 2 cm) z zewnętrzną pionową kontrafałdą (ok. 2-2,5 cm). Kieszeń przykryta patką o szerokości równej szerokości kieszeni i wysokości 4 cm (dopuszczalna modyfikacja ± 1 cm), zapinana na guzik okrągły, wypukły z tłoczoną

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

lilijką. Rękawy koszulowe, długie (tak, aby można było odwinąć je do pocztu sztandarowego), ujęte w mankiety, zapinane na guzik.

b. Spódnica

W kolorze ciemnoszarym, takim samym jak bluza, w talii zakończona paskiem ze szlufkami. Długość munduru zgodna z zasadami ogólnymi regulaminu (patrz rozdział II). Krój: spódnica rozkloszowana (uszyta z dwóch trapezów lub więcej, lub z minimum połowy koła, maksymalnie z $\frac{3}{4}$ koła), bez guzików, z kieszeniami wpuszczanymi z boków lub bez kieszeni.

Spódnica zapinana na zamek.

Polecany krój na podstawie wykroju (załącznik nr 2).

Bluza mundurowa i spódnica powinny być wykonane z tego samego materiału.

2.2. Fartuch

W kolorze ciemnoszarym zgodnym ze skalą kolorów (załącznik nr 1), uszyty z jednego kawałka, rozkloszowany, przyjmujący od linii pachy formę trapezu. Zapinany do wysokości pasa (liczba guzików zależna od rozmiaru) na metalowe guziki – wskazane: płaskie z napisem ZHR (przy pagonach, pod pasem i pod chustą) i okrągłe, wypukłe z tłoczoną lilijką (pozostałe), oba w kolorze ciemnym (tzw. guziki ZHR).

Kołnierz typu Kent, z wyłogami przypiętymi guzikami. Wybór koloru nakładanego kołnierzyka (biały, czarny) jest zależny od decyzji drużynowej.

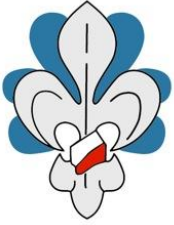
Fartuch ma na wysokości klatki piersiowej dwie nakładane, proste kieszenie z zewnętrzną, pionową kontrafałdą (wys. 13,5 cm, szer. 11 cm; dopuszczalne modyfikacje ± 2 cm) z zewnętrzną kontrafałdą (ok. 2-2,5 cm) na wysokości klatki piersiowej. Kieszeń przykryta patką o szerokości równej szerokości kieszeni i wysokości 4 cm (dopuszczalna modyfikacja ± 1 cm), zapinana na guzik okrągły, wypukły z tłoczoną lilijką.

Dopuszczona jest możliwość ukrytych kieszeni (w bocznych szwach na wysokości bioder).

Tył gładki lub z karczkiem, dopuszczalna kontrafałda. Rękawy koszulowe długie (tak, aby można było je odwinąć do pocztu sztandarowego), ujęte w mankiety zapinane na guziki.

W talii spięty pasem.

Fartuch jest też polecany jak krój munduru dla kobiet w ciąży. Może być wówczas szyty według potrzeb, w sposób możliwie w największym stopniu zgodny z zapisami regulaminu.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

3. Mundur instruktorski

Rysunek 5 – Mundur instruktorski - szlufki w spódnicy

Rysunek 6 – mundur instruktorski - szlufki w koszuli

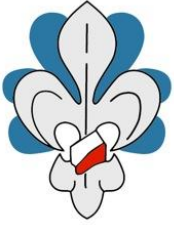
a. Koszula mundurowa

W kolorze ciemnoszarym, zgodnym ze skalą kolorów (załącznik nr 1), zapinana pod szyją na dwa płaskie metalowe guziki ZHR (takie same także przy pagonach). Guziki przykryte krajką instruktorską, zawiązaną pod kołnierzem. Krajka instruktorska może być przypięta do bluzy spinką do krawata. Kołnierz koszuli nieprzypinany guzikami. Koszula nakładana na spódnicę lub wkładana do środka. Dopuszczalne szlufki na pas.

Koszula ma na wysokości klatki piersiowej dwie nakładane, proste kieszenie (wys. 13,5 cm, szer. 11 cm; dopuszczalne modyfikacje ± 2 cm) z zewnętrzną pionową kontrafałdą (ok. 2 - 2,5 cm). Kieszeń przykryta patką, o szerokości równej szerokości kieszeni i wysokości 4 cm (dopuszczalna modyfikacja ± 1 cm), zapinana na guzik okrągły, wypukły z tłoczoną lilijką.

b. Spódnica

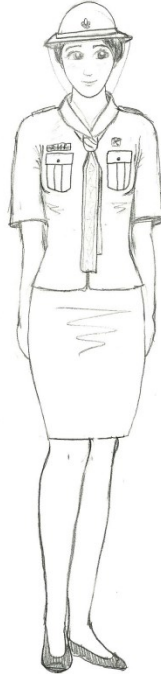
Ołówkowa lub prosta zapinana na suwak z tyłu lub z boku, bez guzików, w kolorze ciemnoszarym, takim samym jak bluza, w talii zakończona paskiem ze szlufkami lub bez. Długość munduru zgodna z zasadami ogólnymi regulaminu (patrz rozdz. II, pkt. 5).

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

4. Garsonka

Rysunek 7 – Garsonka

a. Żakiet

W kolorze ciemnoszarym, zgodnym ze skalą kolorów (załącznik nr 1), zapinana na 3-5 guzików. Guziki przykryte krajką instruktorską zawiązaną pod kołnierzem. Kołnier nieprzypinany guzikami. Rękawy krótkie lub długie. Przy pagonach płaskie metalowe guziki ZHR.

Żakiet ma na wysokości klatki piersiowej dwie nakładane, proste kieszenie (wys. 13,5 cm, szer. 11 cm; dopuszczalne modyfikacje ± 2 cm) z zewnętrzną pionową kontrafałdą (ok. 2 - 2,5 cm). Kieszeń przykryta patką, o szerokości równej szerokości kieszeni i wysokości 4 cm (dopuszczalna modyfikacja ± 1 cm), zapinana na guzik okrągły, wypukły z tłoczoną lilijką.

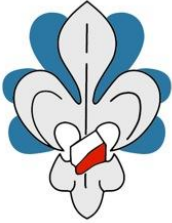
b. Spódnica

Ołówkowa lub prosta, zapinana na suwak z tyłu lub z boku, bez guzików, w kolorze ciemnoszarym, takim samym jak bluza, w talii zakończona paskiem ze szlufkami lub bez. Dopuszczalne modyfikacje w długości munduru (w stosunku do rozdz. II, pkt. 5).

5. Pozostałe elementy munduru

a. Krajka

Krajka instruktorska w ustalonym wzorze i kolorze właściwym do posiadanego stopnia.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

W przypadku munduru harcerskiego w wersji instruktorskiej dopuszczalna chusta środowiska.

b. Nakrycie głowy

Beret (po zdjęciu z głowy noszony pod pagonem lub za pasem) lub kapelusz bawełniany lub z owczej wełny (po zdjęciu z głowy noszony na plecach) lub furażerka w kolorze szarym (po zdjęciu z głowy noszona pod pagonem lub za pasem).

Na przedniej części nakrycia głowy noszona jest koniczynka lub tradycyjna lilijka – w kolorze srebrnym przez drużyny, w kolorze złotym przez instruktorki.

c. Pas

Pas nie jest obligatoryjny w mundurze instruktorskim i garsonce. Dopuszczalny jest pas instruktorski (w kolorze czarnym, cieńszy niż harcerski, z delikatną klamrą, bez napisu, noszony w szlufkach spódnicy) oraz pas harcerski noszony w spódnicy lub w koszuli munduru instruktorskiego.

d. Rajstopy

W przypadku munduru harcerskiego w wersji instruktorskiej rajstopy są dopuszczalne, jak przy mundurze harcerskim.

W przypadku munduru instruktorskiego rajstopy są dopuszczalne (wykonane z innych materiałów niż wełna i bawełna) w kolorze cielistym lub czarnym.

W przypadku garsonki obligatoryjne rajstopy eleganckie (wykonane z innych materiałów niż wełna i bawełna) w kolorze cielistym lub czarnym.

e. Buty

Półbuty lub baleriny jednolite, w kolorze brązowym lub czarnym, o obcasie nie wyższym niż 3 cm, z zakrytymi palcami i piętami.

Do munduru instruktorki oraz garsonki w miesiącach jesiennych i zimowych dopuszczalne czarne lub brązowe buty typu oficerki.

6. Elementy cywilne umundurowania

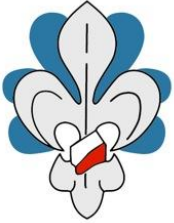
Dopuszczalne elementy cywilne umundurowania to:

- okrycie wierzchnie (płaszcz, kurtka, kurtka kangurka, pałatka, polar, bluza, sweter),
- czapka,
- szalik,
- rękawiczki.

Wszystkie te elementy powinny być, w miarę możliwości, jednolite i utrzymane w barwach ciemnych, tzn. czarne, brązowe, granatowe, szare, ciemnozielone, bordowe. Ich liczba powinna być ograniczona do niezbędnego minimum.

7. Dodatki i makijaż

Brak bransoletek i innej biżuterii za wyjątkiem zegarków, dewocjonaliów, pierścionka

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

zaręczynowego i obrączki. Kolczyki dopuszczalne jedynie stosowne i krótkie, niewiszące (wkręty), spinki, gumki i opaski do włosów dyskretne.

Dopuszczalna torebka lub plecak, w miarę możliwości w kolorze stonowanym bez dodatków.

Dopuszczalny naturalny makijaż (podkład, puder – w kolorze naturalnym, tusz do rzęs czarny, brązowy lub szary, bezbarwna pomadka lub błyszczyk). Dopuszczalny lakier do paznokci bezbarwny lub w kolorze naturalnym (nieprzyciągającym uwagi).

Okulary przeciwsłoneczne dopuszczalne są (z wyjątkiem uczestnictwa w uroczystościach państwowych i poczcie sztandarowej) przy ostrym słońcu, w miarę możliwości w kolorze stonowanym, z oprawką niezwracającą uwagi.

ROZDZIAŁ VI
MUNDUR POLOWY

1. Zasady ogólne

Mundur polowy ma zastosowanie w określonych przypadkach: podczas zajęć i gier w terenie, wędrowek, podróży oraz w innych sytuacjach, w których instruktorka kierująca jednostką uzna to za stosowne.

2. Koszulka

Z oznaczeniem organizacji, środowiska lub drużyny, w kolorze i kroju wspólnym dla całej drużyny.

3. Spodnie

Długie lub krótkie w kolorze ciemnym, w kroju jednolitym dla całej drużyny (przy czym spodnie nie krótsze niż 10 cm nad kolanem).

4. Pozostałe elementy munduru polowego

a. Buty

Buty trekkingowe w kolorze ciemnym, stonowanym.

W miesiącach wiosennych i letnich, przy odpowiedniej pogodzie, oraz w pomieszczeniach wyjątkowo dopuszczalne lżejsze, wiązane ciemne buty z ciemną lub kauczukową podeszwą lub sandały.

Typ obuwia obowiązuje całą drużynę.

5. Dopuszczalne elementy munduru polowego

Nieobowiązkowe, ale jeśli noszone, to przez całą drużynę, jednolicie.

a. Chusta harcerska

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

Noszona pod kołnierzykiem (jeśli z koszulką polo) lub na wierzchu (jeśli z T-shirtem), spięta jak w mundurze harcerki.

b. Nakrycie głowy

Beret w kolorze wspólnym dla całej drużyny (po zdjęciu z głowy noszony za pasem) lub kapelusz bawełniany lub z owczej wełny w kolorze i o kroju wspólnym dla całej drużyny (po zdjęciu z głowy noszony na plecach) lub furażerka w kolorze szarym, wspólnym dla całej drużyny (po zdjęciu z głowy noszona za pasem).

c. Getry i wywijki

Getry oraz wywijki dopuszczane do krótkich spodni, w kolorze wspólnym dla całej drużyny, do wszystkich typów obuwia za wyjątkiem sandałów.

d. Pas harcerski

Wykonany ze skóry lub parciany w kolorze brązowym, zielonym lub czarnym, wspólnym dla całej drużyny, z okrągłą metalową klamrą z napisem *Czuwam* lub z oznaczeniem ZHR.

6. Elementy cywilne umundurowania

Dopuszczalne elementy cywilne umundurowania to:

- okrycie wierzchnie (kurtka, kurtka kangurka, pałatka, polar, bluza, sweter),
- czapka,
- szalik,
- rękawiczki.

Wszystkie te elementy powinny być, w miarę możliwości, jednolite, wspólne dla jednostki i utrzymane w barwach ciemnych, tzn. czarne, brązowe, granatowe, szare. Ich liczba powinna być ograniczona do niezbędnego minimum.

7. Dodatki i makijaż

Brak bransoletek i innej biżuterii za wyjątkiem zegarków, dewocjonaliów, pierścionka zaręczynowego i obrączki. Kolczyki dopuszczalne jedynie stosowne i krótkie, niewiszące (wkręty), spinki, gumki i opaski do włosów dyskretne.

Dopuszczalna torebka lub plecak, w miarę możliwości w kolorze stonowanym bez dodatków.

Dopuszczalny naturalny makijaż (podkład, puder – w kolorze naturalnym, tusz do rzęs czarny, brązowy lub szary, bezbarwna pomadka lub błyszczyk). Dopuszczalny lakier do paznokci bezbarwny lub w kolorze naturalnym (nieprzyciągającym uwagi).

Okulary przeciwsłoneczne dopuszczalne, w miarę możliwości w kolorze stonowanym, z oprawką niezwracającą uwagi.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

ROZDZIAŁ VII
ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 – skala kolorystyczna

Kolor munduru należy określić na podstawie poniższych skal. Kolory skrajne określają możliwe najjaśniejszy i najciemniejszy wariant kolorystyczny materiału. Odcienie pomiędzy skrajnościami przypisywane według wycucia są wskazane.

Ważne, by zwrócić uwagę na różnice w skalach – parametry podane są w skalach zarówno używanych w przemyśle tekstylnym jak i grafice komputerowej oraz w przemyśle farb przemysłowych.

a. Mundur zuchenki

SKRAJNIE JASNY KOLOR:

- NCS: NCS_S_4502-G
- CMYK: C:49% M:38% Y:42% K:4%
- RGB: 137, 140, 137
- RAL: Classic RAL 7042 Traffic Gray A
- Pantone: U 424 U

SKRAJNIE CIEMNY KOLOR:

- NCS: NCS_S_5502-G
- CMYK: C:57% M:46% Y:49% K:14%
- RGB: 112, 115, 112
- RA:L Classic RAL 7037 Dust Gray
- Pantone: U 418 U

b. Mundur harcerki i instruktorki

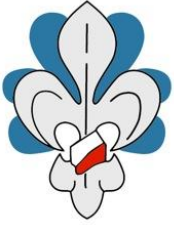
SKRAJNIE JASNY KOLOR:

- NCS: NCS_S_4502-G
- CMYK: C:49% M:38% Y:42% K:4%
- RGB: 137, 140, 137
- RAL: Classic RAL 7042 Traffic Gray A
- Pantone: U 424 U

SKRAJNIE CIEMNY KOLOR:

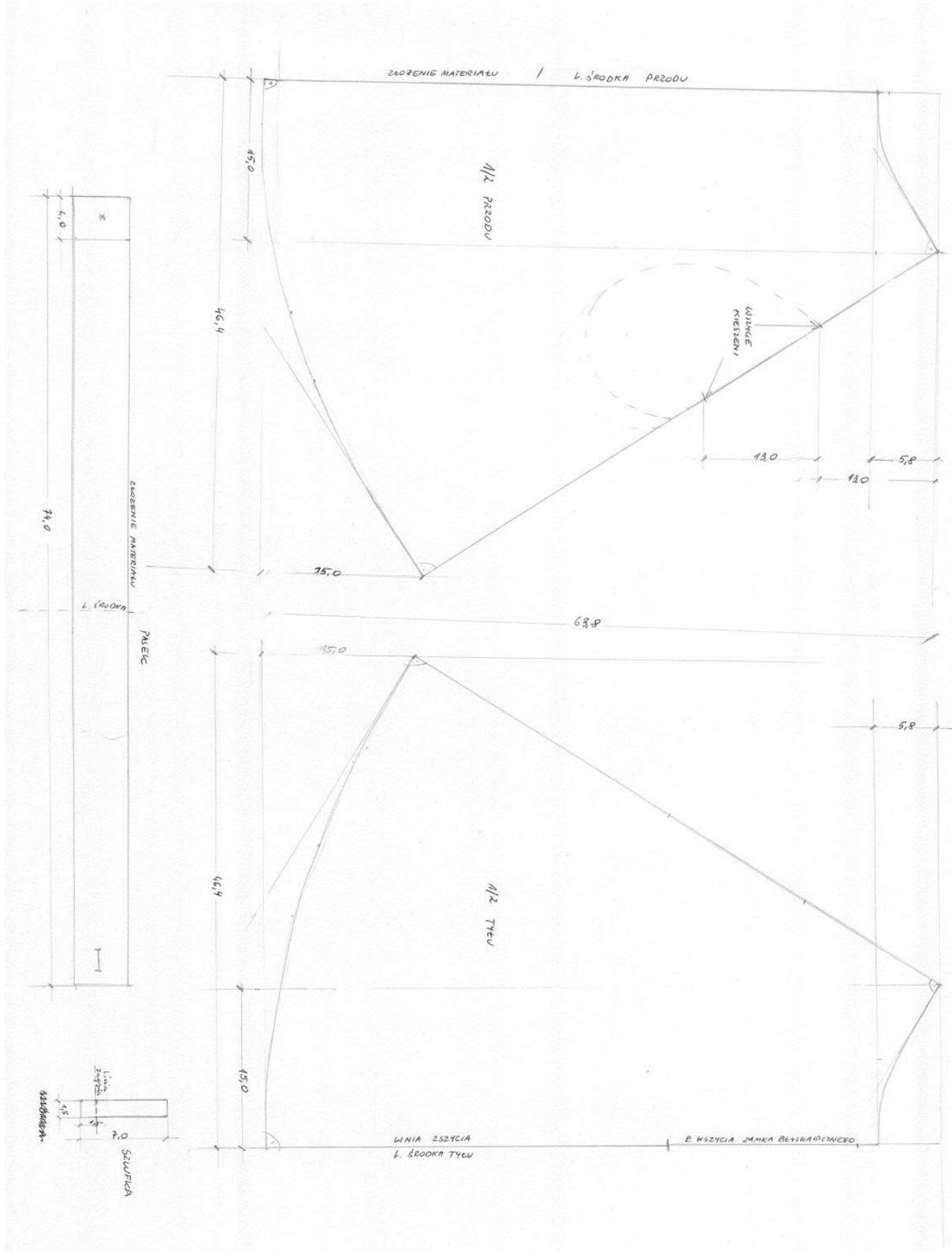
- NCS: NCS_S_5502-G
- CMYK: C:57% M:46% Y:49% K:14%
- RGB: 112, 115, 112
- RA:L Classic RAL 7037 Dust Gray
- Pantone: U 418 U

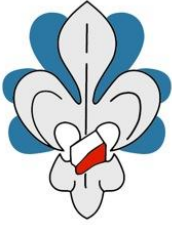
Załącznik nr 2 – wykroje

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Regulamin mundurowy

